

AUDITO IR APSKAITOS TARNYBA

**APKLAUSOS
APIE NEFINANSINĖS INFORMACIJOS
ATSKLEIDIMĄ APŽVALGA**

2013

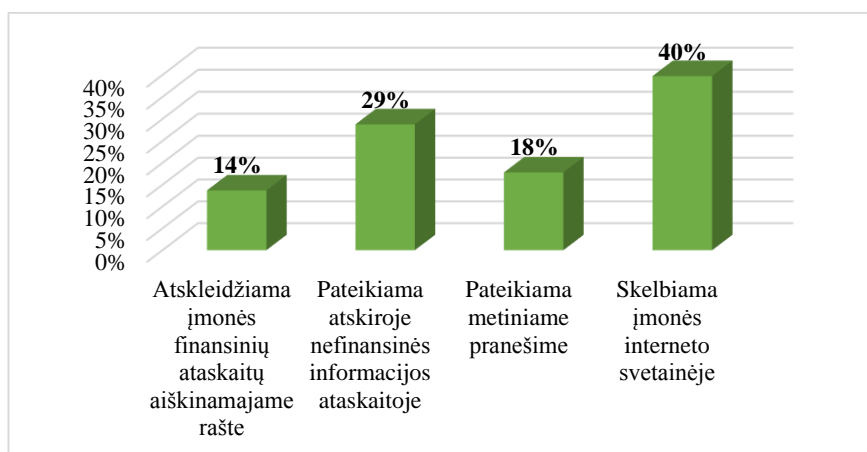
Šiuo metu Europos Sąjungos Taryboje (toliau – EST) svarstomas pasiūlymas dėl didelių bendrovių ir įmonių grupių nefinansinės informacijos atskleidimo. Atlikti tyrimai rodo, kad nefinansinę informaciją ES nuolat atskleidžia tik nedaug didelių bendrovių. Kadangi atskleidžiamos informacijos kokybė ir kiekis labai skiriasi, investuotojams ir suinteresuotosioms šalims sunku suprasti ir palyginti bendrovių būklę ir veiklos rezultatus. Siekiant visoje ES sudaryti vienodas informacijos atskleidimo sąlygas, siūloma pakeisti Apskaitos direktyvą ir tam tikroms didelėms bendrovėms nustatyti reikalavimą atskleisti aktualią nefinansinę informaciją. Manoma, kad didindamos savo skaidrumą, įmonės lengviau galėtų valdyti nefinansinę riziką ir pagerinti veiklos rezultatus. ES atlikus šiuo metu įmonių pateikiamos nefinansinės informacijos analizę, nustatytos dvi pagrindinės problemos – nepakankamas nefinansinės informacijos skaidrumas ir įmonių valdymo organų personalinės sudėties skirtumų pagal amžių, lytį, tautybę, išsilavinimą ir profesinę patirtį stoka.

Atsižvelgdama į EST svarstomus pasiūlymus dėl nefinansinės informacijos atskleidimo ir norėdama sužinoti finansinių ataskaitų rengėjų ir informacijos vartotojų nuomonę dėl nefinansinės informacijos, apimančios aplinkosaugos, socialinius aspektus ir vadovaujančius asmenis, atskleidimo, Audito ir apskaitos tarnyba nuo 2013 m. liepos 1 d. iki rugsėjo 30 d. vykdė apklausą.

Klausimyną užpildė 73 dalyviai, iš jų 45,2% turi daugiau kaip 15 metų apskaitos tvarkymo patirtį, 42,5% – nuo 5 iki 15 metų ir 12,3% – iki 5 metų.

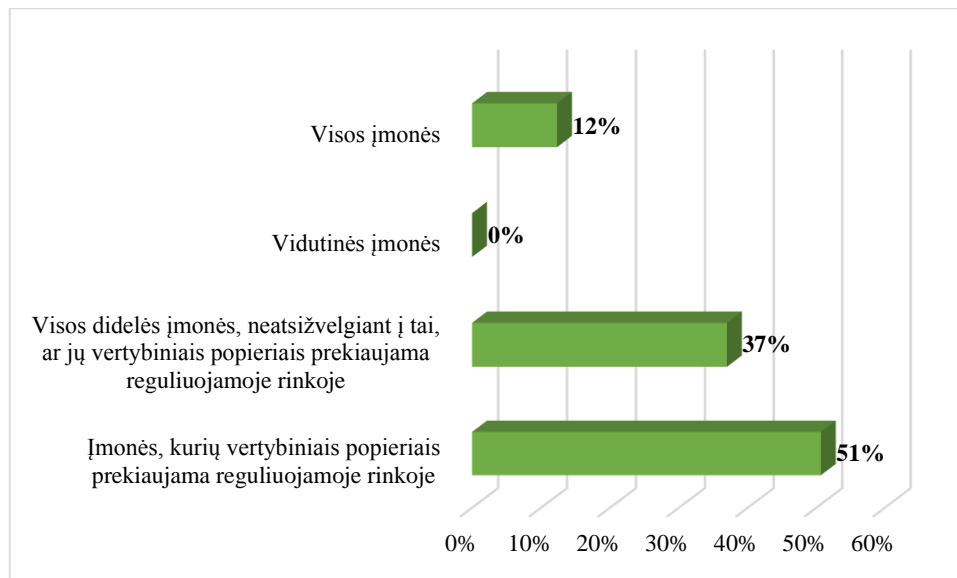
Apklausos dalyvių buvo klausta, ar be jau reikalaujamos atskleisti finansinės informacijos jie sutiktų atskleisti papildomą nefinansinę informaciją, t. y. apie aplinkosaugą, įmonių socialinę atsakomybę, vadovybę. Tik trečdalis dalyvių pateikė teigiamą atsakymą. Beveik pusė atsakiusiųjų, t. y. 49,3%, nesutiktų pateikti papildomos nefinansinės informacijos, o penktadalis atsakiusiųjų šiuo klausimu neturi nuomonės.

Keturiasdešimt proc. apklausos dalyvių mano, kad nefinansinė informacija turėtų būti skelbiama įmonės interneto svetainėje ir tik 14% – kad atskleidžiama įmonės finansinių ataskaitų aiškinamajam rašte (1 pav.).



1 pav. Nefinansinės informacijos atskleidimo būdas

EST siūloma nefinansinę informaciją atskleisti didelėms įmonėms, nes, Europos Komisijos nuomone, mažoms ir vidutinėms įmonėms nefinansinės informacijos atskleidimas būtų pernelyg didelė našta. Kaip rodo apklausos duomenys, pusė apklausos dalyvių mano, jei nefinansinę informaciją atskleisti būtų privaloma, kad tai turėtų daryti įmonės, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje (2 pav.). Tačiau 12% atsakiusiųjų sutinka, kad tokią informaciją turėtų atskleisti visos įmonės. Tokiu atveju neturėtų būti atsižvelgiama nei į juridinio asmens teisinę formą, nei į dydį.



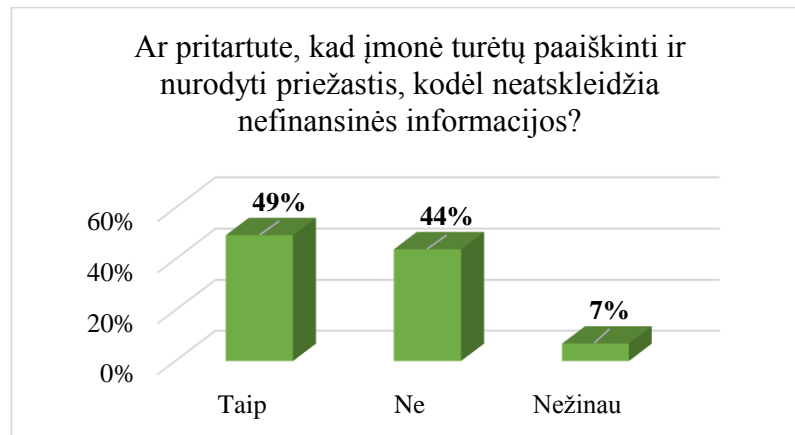
2 pav. Nefinansinę informaciją privalėtų atskleisti įmonės

Didesnė dalis (43%) atsakiusiųjų mano, kad siekiant palyginti įmonių veiklos rezultatus, apie socialinę įmonių atsakomybę turėtų būti atskleidžiama informacija, aktuali daugumai įmonių. Kiti apklausos dalyviai teigia, kad reikalaujama atskleisti nefinansinę informaciją turėtų būti nustatyta teisės aktų arba įmonės pačios turėtų nuspręsti, kokie socialinės atsakomybės klausimai joms yra reikšmingi, ir juos atskleisti.

Taip pat Europos Komisija siūlo atskleisti informaciją apie valdymo organų narių skyrimo aspektus, nes tokia informacija padėtų įvertinti su įmonės valdymu susijusias rizikas, vadovybės strateginius tikslus. ES atlikti tyrimai rodo, kad vadovybės kompetencija ir skirtingi požiūriai padeda lengviau organizuoti verslą, išvengti „grupinio mąstymo“ efekto. Tačiau tyrimai atskleidžia, kad dėl vadovaujančių asmenų skirtumų galimi konfliktai, komunikacijos stoka, pavojus pasirinkti mažai patirties turintį valdybos narį. Todėl rinkos dalyvių buvo klausama, ar sutiktų atskleisti informaciją apie stebėtojų tarybos ir valdybos narių skyrimo aspektus, jei reikėtų pateikti informaciją apie jų amžių, lytį, tautybę, išsilavinimą ir profesinę patirtį. 58% atsakiusiųjų minėtos informacijos atskleisti

nesutiktų. Informaciją apie vadovybę sutiktų pateikti tik 26% apklausos dalyvių, o 16% dar nežino, ar sutiktų.

Nors nefinansinės informacijos atskleidimą palaikė 31,5% apklausos dalyvių, tačiau net 49% pritartų, kad įmonė turėtų paaiškinti ir nurodyti priežastis, kodėl neatskleidžia nefinansinės informacijos (3 pav.), o 44% apklausos dalyvių su šiuo reikalavimu nesutiktų.



3 pav. Nefinansinės informacijos neatskleidimo paaiškinimas

Manoma, kad atskleidžiant nefinansinę informaciją didėtų įmonių skaidrumas ir jos lengviau galėtų išvengti nefinansinės rizikos ir pagerinti veiklos rezultatus. Į klausimą, ar atskleista nefinansinė informacija prisidėtų prie nuoseklaus įmonės finansinių ataskaitų skaidrumo, įvaizdžio gerinimo, augimo, patikimumo ir patrauklumo didinimo, apklausos dalyvių nuomonės išsiskyrė: 49% respondentų tokiam teiginiui pritartų, o 44% vertintų labiau neigiamai. Kaip rodo ES atliktų tyrimų rezultatai, nefinansinės informacijos atskleidimas prisidėtų prie įmonės įvaizdžio gerinimo, patikimumo ir patrauklumo didinimo, produkcijos pardavimo augimo, pritrauktų geresnių darbuotojų. Tačiau, kaip rodo atlikti tyrimai, nefinansinės informacijos atskleidimas gali turėti ir neigiamų padarinių: padidėtų administracinė našta ir veiklos išlaidos. Patiriamos išlaidos priklausytų nuo atskleidžiamos informacijos detalumo ir jos pateikimo būdo.

Apibendrinus apklausos rezultatus galima teigti, kad didesnė apklausos dalyvių dalis nepitaria pasiūlymui atskleisti nefinansinę informaciją. Tačiau, jei tokią informaciją būtų privaloma atskleisti, apklausos dalyvių nuomone, tai turėtų daryti įmonės, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje. Nefinansinė informacija turėtų būti skelbiama įmonių internetinėse svetainėse, o tokios informacijos neatskleidžianti įmonė, apklausos dalyvių nuomone, turėtų nurodyti to priežastis.